

Aks-bærmispel (*Amelanchier spicata*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Amelanchier spicata*

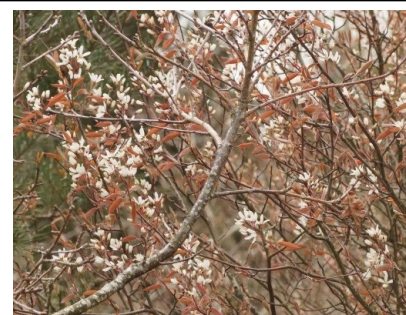
Synonymer:

Kaldenavn: Aks-bærmispel

Aks-bærmispel, Foto: Fugle og natur

Beskrivelse: Tornløs busk, der kan blive 4-5m høj med oprette slanke grene. Bladene er ovale til æg-formede 3-6 cm og har en glat eller svagt håret stilk. Blomsterstanden er opret, blomsten er oversædig og med hvide kronblade. Kronbladene er dobbelt så lange som bægerbladene. Frugten er en blåsort kuglerund, bæragtig kernefrugt med en tæt håret overside. Bægerbladene er udadrettede¹. Aks-bærmispel er resistent overfor lave temperaturer ned til -40 og -50C og er derfor i stand til at leve i de nordlige lande i Europa. Aks-bærmispel er i stand til at gro i forskellige jordtyper og under vidt forskellige pH i jorden².

Forvekslingsmulighed: Almindelig bærmispel,
Foto: Fugle og Natur

Forvekslingsmuligheder

Aks-bærmispel kan forveksles med Almindelig bærmispel, der adskiller sig fra Aks-bærmispel ved at have håret bladstilk. Aks-bærmispel blomstre allerede i april, med kronblade, der er dobbelt så lange som brede og blomsten ser mere kompakt ud end hos Almindelig bærmispel³.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Aks-bærmispel er hjemmehørende i Nord Amerika. Den har vokset i skovhaver i Danmark siden 1845. Den blev plantet i Jylland som læhegn og levende hegn og er siden naturaliseret. Specielt i de sandede jorde i vest Jylland er Aks-bærmispel naturaliseret. Tilstædeværelsen af Aks-bærmispel er stigende i Danmark. Den sælges stadig på planteskoler som prydblant². Arten findes hist og her i Danmark, fra 1998-2015 blev den observeret på 24 lokaliteter spredt i hele landet⁵.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
3	2	1	1	1	1	7	9

Spredningspotentiale: 3 (høj). Spredningspotentialet for Aks-bærmispel er vurderet til høj. Aks-bærmispel spreder sig både vegetativt med rhizotromer og med frø. Vegetativt kan den danne meget tætte bevoksninger, der hæmmer øvrig vækst. Små pattedyr og fugle spiser frugterne og spreder dermed frøene².

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevaringsværdi for Aks-bærmispel er vurderet til middel. I Danmark har Aks-bærmispel spredt sig til hedelandskaber, yderkanten af plantager samt veje og jernbane arealer, hvor der er tørt og næringsfattigt².

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Aks-bærmispel er vurderet til at påvirke hjemmehørende arter lidt. I habitater med næringsfattige jorde ændre Aks-bærmispel plantesamfundet, sammensætningen af næringsstoffer i jorden ændres og lystilførslen i til jordbunden hæmmes².

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Aks-bærmispel er vurderet til at påvirke økosystemer lidt. I habitater med næringsfattige jorde ændre Aks-bærmispel plantesamfundet, sammensætningen af næringsstoffer i jorden ændres og lystilførslen i til jordbunden hæmmes².

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for Aks-bærmispel er vurderet til lav.

Helbredseffekter: 1 (lav). Helbredseffekter for Aks-bærmispel er vurderet til lav. De bærlignende stenæbler er ufarlige⁴.

Total score = 9

Kilder

¹ Frederiksen, S., Rasmussen, F. N. and Seberg, O. 2006. Dansk flora. Gyldendal (IGN320).

² Kabuce, N. and Priede, N. 2010. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Amelanchier spicata*. – From: Online Database of the North European and Baltic Network on Invasive Alien Species – NOBANIS www.nobanis.org. (IGN100).

³ Jørgensen, H. and Rune, F. 2005. Træer og buske i Danmark. Gyldendal. (IGN883).

⁴ <https://www.bispebjerghospital.dk/giftlinjen/alt-om-gift/planter-og-svampe/plantelisten/Sider/aks-baermispel.aspx> Besøgt 05.11.2015 (IGN1852).

⁵ <http://www.fugleognatur.dk/artintro.asp?ID=8946&dnavn=Aks-b%EF%BF%BDrmispel&latin=Amelanchier%20spicata> Besøgt 24.11.2015 (IGN1980).